

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Popînin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 01 octombrie 2024 Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 08 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

(Dosarul nr. 3ra-185/25

Nr. PIGD 2-22185534-01-3ra-28032025)

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Au examinat anterior cauza judecătoria:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (V. Chisilița)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Gh. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

23 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a RM,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Munteanu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 19 decembrie 2022, Valeriu Popînin a înaintat o acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

2. În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că a activat în sistemul organelor afacerilor interne în perioada 12 august 2002 până la 19 august 2022, iar pe parcursul activității a avut perioade cu avantaje, și anume perioada de la 17 ianuarie 2008-03 martie 2008; de la 21 februarie 2019-19 august 2022, a activat în cadrul Izolatorului de detenție provizorie a Comisariatului de Poliție Ungheni.

3. În acest context a susținut că potrivit Certificatului eliberat de către Inspectoratul de poliție Ungheni cu nr.34/54-12918 din 22 august 2022, Valeriu Popînin a acumulat vechimea în muncă de 25 ani 05 luni, iar potrivit art. 13 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 dispune de vechimea necesară pentru dreptul de pensie fiind de 25 ani începând cu 01 iulie 2020.

4. A menționat că la 25 august 2022, s-a adresat cu cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ungheni în vederea stabilirii și calculării cuantumului pensiei cu achitarea ei în modul stabilit, însă prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ungheni din 21 noiembrie 2022 i-a fost respinsă cererea în vederea stabilirii pensiei.

5. Nefiind de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ungheni din 21 noiembrie 2022, s-a adresat la Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei nr.25/2022/25832 adoptată de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ungheni din 21 noiembrie 2022, cu satisfacerea cerințelor invocate.

6. A susținut că Casa Națională de Asigurări Sociale, că în urma examinării cererii prealabilă a emis Decizia nr.P-2374/22 din 09 decembrie 2022, prin care a respins cererea ca neîntemeiată.

7. A mai susținut că analizând decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ungheni și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale a concluzionat că acestea sunt adoptate contrar prevederilor legii, or, art. 13 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, prevede expres că: Dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: a) militarii care au îndeplinit serviciul

prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 01 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani și 6 luni. Iar, în fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, până la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani, și anume: anul 2011- vechimea în serviciu este de 20 ani 6 luni, anul 2012- 21 ani, 2013-21 ani 6 luni, 2014- 22 ani, 2015-22 ani 6 luni, 2016- 23 ani, 2017-23 ani 6 luni, 2018- 24 ani, 2019-24 ani 6 luni, iar în anul 2020- vechimea în serviciu este de 25 ani.

8. Drept urmare, reclamantul cu referire la prevederile art.18 din Legea 1544/1993, pct.8 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, a solicitat anularea Deciziei CTAS Ungheni nr.25/2022/25832 din 21 noiembrie 2022, prin care s-a respins cererea privind stabilirea pensiei; anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. P-2374 din 09 decembrie 2022, prin care a fost respinsă cererea prealabilă; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să stabilească pensia și să efectueze achitarea diferenței neachitate a pensiei, începând cu 20 august 2022, luând în considerare Certificatul eliberat de Inspectoratul de Poliție Ungheni cu nr. 34/54-12918 din 22 august 2022.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea din 06 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis acțiunea de contencios administrativ înaintată de Popînin Valeriu. S-a dispus anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ungheni nr. 25/2022/25832 din 08 septembrie 2022 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei lui Valeriu Popînin și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. P-2374/22 din 09 decembrie 2022 de soluționare a cererii prealabile. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual, prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă lui Valeriu Popînin în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, începând cu 19 august 2022, ținând cont de vechimea în muncă de 25 ani 05 luni și 24 zile. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Valeriu Popînin, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6 000,00 de lei (f.d.31; 35/43).

10. Dispozitivul hotărârii din 06 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la 07 iunie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 32).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 08 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.33), Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel nemotivată, împotriva

hotărârii din 06 iunie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care, cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.34).

12. Potrivit extrasului din poșta electronică din 11 octombrie 2023, ora 08:54, rezultă că, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a remis, prin intermediul poștei electronice, către Casa Națională de Asigurări Sociale, copia hotărârii motivate din 06 iunie 2023 (f.d.45).

13. La 12 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.48), Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus motivarea cererii de apel împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 49/51).

14. La acest capitol, Completul de Judecată al Curții Supreme de Justiție, relevă că instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind în termen apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, împotriva hotărârii din 06 iunie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin decizia din 17 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 06 iunie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.84; 85/92).

16. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că obiect al controlului judecătoresc în prezentul litigiu, constituie Decizia nr.25/2022/25832 din 21 noiembrie 2022 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ungheni privind respingerea cererii de stabilire a pensiei și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. P-2374/22 din 09 decembrie 2022 de soluționare a cererii prealabile.

17. În acest sens, instanța de apel analizând prevederile pct. 69-70, 88 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165 din 21 martie 2017, art. 2, art. 48, art. 49, art.61 alin.(1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, art. 68 din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, art. 6 alin. (1) și (2), art. 16 alin. (2), art. 33 alin. (2) lit. a) și b), art. 40 din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar (abrogat prin Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017), art. 11 alin. (1) și (2) din Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, art. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, a conchis că prima instanță corect a ajuns la concluzia despre temeinicia acțiunii reclamantului.

18. Or, din materialele cauzei prima instanță corect a stabilit că Valeriu Popînin a activat în cadrul organelor afacerilor interne în perioada 12 august 2002-19 august 2022 (f.d. 13/14, dosar administrativ) și a acumulat o vechime în muncă de 25 ani 05 luni și 24 zile, fapt ce se atestă prin certificatul nr.34/53-12918 din 22 august 2022, eliberat de Inspectoratul de Poliție Ungheni al IGP, din care rezultă că Valeriu Popînin a activat în funcția de polițist al serviciului detenție și escortă al Inspectoratului de Poliție Ungheni al IGP al MAI, de la 17 ianuarie 2008 - 03 martie 2008, și de la 21 februarie 2019-19 august 2022, perioade care urmează a fi luate în calcul ca vechime în muncă cu avantaje pentru stabilirea pensiei.

19. În această ordine de idei, instanța de apel a notat că argumentul invocat de partea apelantă precum că reclamantul nu poate beneficia de calcularea vechimii în muncă cu înlesniri, este neîntemeiat, or, la caz, este evident că intimatul întrunește condițiile necesare expuse în conținutul pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile prevăzute de lit. d).

20. La fel, instanța de apel a considerat necesar de menționa suplimentar faptul că Valeriu Popînin nu a activat în subdiviziunile Izolatorului de detenție provizorie în calitate de funcționar de birou, dar a exercitat funcția de polițist al serviciului detenție și escortă al Inspectoratului de Poliție Ungheni al IGP al MAI, fapt ce rezultă din extrasele din ordinele anexate la dosarul administrativ (f.d. 12, 18, 19 dosar administrativ).

21. În continuare, instanța de apel a considerat oportun de a reitera argumentele invocate de prima instanță în actul judecătoresc contestat și anume faptul că, activitatea în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de detenție provizorie se circumscriu prevederilor art. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Sarcinile de bază prioritare ale funcției rezidă în predarea și primirea persoanelor escortate; asigurarea respectării regulilor și regimului de către persoanele escortate; curmarea acțiunilor periculoase sau interzise ale persoanelor reținute și arestate.

22. În această ordine de idei, instanța de apel a notat că din esența normelor de drept enunțate, rezultă că pentru calcularea vechimii în munca cu înlesnirile solicitate, este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și să exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

23. Subsecvent, instanța de apel a reținut cert că colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se două

luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Iar, faptul că în virtutea legislației în vigoare, sistemul penitenciar este subordonat Ministerului Justiției al RM, iar instituțiile penitenciare sunt subordonate entității din cadrul respectivei autorități publice centrale de specialitate, nu anihilează dreptul de a beneficia de avantajele prescrise în Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, persoanelor care deși fac parte din instituții distincte, realmente își îndeplinesc serviciul în cadrul instituțiilor penitenciare și execută atribuții specifice în acest sens, or, o altă abordare este susceptibilă să discrimineze angajații organelor afacerilor interne în raport cu angajații sistemului penitenciar.

24. În această ordine de idei, instanța de apel a reținut ca fiind justă concluzia instanței de fond despre corectitudinea calculului vechimii în muncă stabilit reclamantului Valeriu Popînin, reflectat în Certificatul nr. 34/53-12918 din 22 august 2022 eliberat de Inspectoratul de Poliție Ungheni al IGP, care a ținut cont de rigorile legislației abordate supra și a stabilit vechimea în muncă cu avantaje, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, suficient pentru stabilirea dreptului la pensie pentru vechime în muncă.

25. În aceste circumstanțe, instanța de apel a menționat că reieșind din faptul că instanța de judecată a fost sesizată cu acțiune în obligare, prin prisma prevederilor art. 206 alin. (1) lit. b) în coroborare cu art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, aceasta corect a ajuns la concluzie cu privire la admiterea pretenției reclamantului privind anularea actului administrativ individual defavorabil, pretenție care duce la admiterea pretenției subsecvente formulate de reclamant privind obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, și corect a hotărât obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual, prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă lui Valeriu Popînin în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, începând cu 19 august 2022, ținând cont de vechimea în muncă de 25 ani 05 luni și 24 zile.

26. În continuare, instanța de apel a apreciat ca fiind irelevante trimiterile apelantului la Ordinul MAI nr. 96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne al RM”, adoptat în scopul aplicării prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, precum că acesta nu poate produce efecte juridice, deoarece depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

27. Or, art. 219 alin. (3) din Codul administrativ stipulează expres că: (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din

acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

28. Respectiv, instanța de apel a considerat necesar de a menționa faptul că odată ce Ordinul MAI nr. 96 din 20 martie 2018, nu constituie obiect al controlului judecătoresc în prezentul litigiu, nu poate fi pusă în discuție legalitatea acestuia. Mai mult ca atât, apelanta nu a prezentat instanței vreun înscris din care ar rezulta că Ordinul nominalizat a fost anulat sau abrogat, fapt care denotă caracterul declarativ al argumentului în acest sens.

29. În continuare cu referire la soluția primei instanței cu privire la solicitarea reclamantului Valeriu Popînin, prin aplicabilitatea normei art. 96 din Codul de procedură civilă, subsecvent admiterii cerințelor principale înaintate de reclamant vis-a-vis de actele administrative individuale defavorabile emise de autoritatea publică pîrîită/apelantă, a concluzionat că prima instanță corect a hotărât că aceasta urmează a fi admisă părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de asistență juridică, în măsură în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

30. În aceste circumstanțe, instanța de apel a notat că din analiza probatoriului administrat, se atestă cu certitudine că Vladimir Kovali în baza mandatului avocațial seria/numărul MA1961851 de reprezentare a intereselor clientului său/reclamantul Valeriu Popînin (f.d. 8), a reprezentat interesele acestuia acționând din numele ultimului, atât la etapa inițierii procedurii administrative inițiată prin adresarea cererilor din numele lui Valeriu Popînin către Casa Națională de Asigurări Sociale, cât și la etapa inițierii procesului administrativ în instanța de judecată competentă.

31. Din materialele cauzei, instanța de apel a reținut că serviciile de asistență juridică acordată de către avocatul Vladimir Kovali reclamantului Valeriu Popînin, se confirmă prin bonurile de plată anexate, și anume: bonul de plată seria/numărul EH 339019 în sumă de 6 000,00 de lei.

32. În concluzia aprecierii circumstanțelor de fapt și de drept, prin prisma cadrului normativ incident raportat la probatoriul administrat la materialele cauzei, instanța de apel a conchis de a respinge ca neîntemeiat argumentul apelantului că hotărârea primei instanțe este una neîntemeiată.

33. Or, analizând conținutul hotărârii contestate, instanța de apel a reține că hotărârea primei instanțe este una legală, motivată și bine argumentată, făcând referire la normele de drept material și procedural, dând o apreciere probelor prezentate de către părți, determinând circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, care au fost stabilite, apreciind corect caracterul raportului juridic dintre părți, aplicând legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii, având o motivație și o analiză clară.

34. La fel, instanța de apel a stabilit că alte argumente invocate de apelant în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele care au fost constatate și

elucidate pe deplin de prima instanță, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

35. La 20 martie 2025, prin intermediul poștei electronice (f.d. 95), Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 17 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea de contencios administrativ depusă de Valeriu Popînin (f.d.96/98).

36. În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar invocându-se că decizia Curții de Apel Chișinău este neîntemeiată și absolut nemotivată deoarece instanței de apel a interpretat în mod eronat normele de drept material pertinent speței, fapt ce a succedat emiterea unei soluții greșite și neîntemeiate pe cauza dată, motiv din care urmează a fi casat și emisă o nouă hotărâre legală și întemeiată.

36.1. De asemenea, Casa Națională de Asigurări Sociale a arătat că instanțele de fond și de apel au apreciat în mod arbitrar și nejustificat quantumul cheltuielilor de asistență juridică, fără a verifica realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil al sumei solicitate. A susținut că partea intimată nu a demonstrat aportul efectiv al avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă, complexitatea litigiului sau eventualele limitări ale activității avocatului în alte dosare.

36.2. În acest sens, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 25 din 28 iunie 2004 și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit cărora cheltuielile de judecată pot fi compensate doar în măsura în care sunt dovedite, necesare și rezonabile, fiind obligatorie prezentarea de acte justificative și de argumente privind complexitatea cauzei, aportul avocatului și timpul efectiv lucrat.

37. La 28 martie 2025, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a expediat prin intermediul poștei electronice, pentru notificare în adresa avocatului Vladimir Kovali, care acționează în interesele lui Valeriu Popînin, copia cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexată la materialele dosarului (f.d.103/104).

38. La 29 martie 2025, prin intermediul poștei electronice (f.d.106), avocatul Vladimir Kovali, acționând în numele lui Valeriu Popînin a depus referință prin care a solicitat ca recursul declarat de Casa Națională de

Asigurări Sociale împotriva deciziei din 17 decembrie a Curții DE Apel Chișinău, să fie considerat inadmisibil (f.d.107/111).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

39. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

40. Art. 245 din Codul administrativ, relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

41. Art. 245¹ din Codul administrativ, prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

42. Art. 246 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, reglementează că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

43. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 17 decembrie 2024, în ședință publică (f.d.84).

44. Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2024, a fost notificată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la 12 martie 2025, ora 14:56, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.93).

45. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

46. În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că din analiza prevederilor art. 245¹ din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/ inadmisibilitatea recursului urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

47. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevalid al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

48. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate

49. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de apel și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

50. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

51. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera

netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

52. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

53. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către instanța de apel, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

54. Completul de judecată al Curții Supreme de justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

55. Totodată, instanța de recurs menționează că jurisprudența Curții Supreme de Justiție la acest capitol este uniformă și suficient de vastă și anume în ceea ce vizează obligația instanțelor de judecată la examinarea litigiilor de încasare a datoriei rezultate din contractele de credit/împrumut încheiate între persoanele fizice și organizațiile de creditare nebancare să verifice inclusiv din oficiu caracterul abuziv al anumitor clauze care poate atrage nulitatea acestora, cu atât mai mult când caracterul abuziv este pretins de debitor. La caz, urmează a fi amintite cauzele: Gherman Oleg vs Casa Națională de Asigurări Sociale - încheierea nr. 3ra-760/24 din 02 iulie 2025 a Curții Supreme de Justiție; Andrei Delev vs Casa Națională de Asigurări Sociale – încheierea nr. 3ra-931/24 din 07 mai 2025; Corduneanu Sergiu vs Casa Națională de Asigurări Sociale - încheierea nr. 3ra-1233/2023 din 02 aprilie 2025 a Curții Supreme de Justiție.

56. La fel, completul de judecată al Curții Supreme de justiție a considerat necesar de a menționa faptul că CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa

necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

57. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea cauza Botten vs. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea cauza Helmers vs. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

58. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Munteanu